

4373

REFERENTIE No.:	18711
INFORMATIEKOPIE:	z dbi, -/ac/ps dvv mp

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No.

13

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309. 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

Dir./Afd.:	
Visie:	
Ag. No.:	
Dossier:	

DATUM VAN ONTVANGST:

29 december 1956
BESTEMD VOOR:
min. v. b.z.

DATUM VAN AFZENDING:

29 december 1956

AFKOMSTIG VAN: djakarta

PARAAF/OPM:

geheim

op achtentwintig december overhandigde tamzil mij op Luar negeri een antwoord gedateerd zeventwintig december op dezerzijdse nota in de schmidtzaak van vier december stp

de tekst van het antwoord luidt in vertaling als volgt

quote het ministerie van buitenlandse zaken van de republiek indonesia biedt de diplomatieke vertegenwoordiging van het koninkrijk der nederlanden zijn complimenten aan en heeft de eer de ontvangste bevestigen van de nota van vier december negentienhonderd zesenvijftig no tachtigduizend honderd vierenveertig strp

p r i m o het ministerie van buitenlandse zaken is bijzonder verwonderd deze nota te ontvangen aangezien voor wat betreft de vraagstukken die in deze nota naar voren gebracht zijn reeds vele malen nota s gewisseld zijn tussen de nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging en het ministerie van buitenlandse zaken zoals ook door de vertegenwoordiging zelve in haar laatste nota gezegd wordt stp

s e c u n d o de indonesische regering verklaart voor de zoveelste keer dat indonesische rechters pas vonnis in een proces wijzen en een veroordeling uitspreken na diepgaande en nauwkeurige overwegingen en volgens eer en geweten stp

de nederlandse regering weet best dat alle processen hebben plaatsgevonden in openbare zittingen in de zaak van jungschlaeger vijftenzestig maal en in de eerste aanleg van het proces schmidt eenenzestig maal stp de indonesische regering meent dat het niet nodig is hier er op te wijzen dat de wijze van procesvoering welke door de indonesische rechter bij de behandeling van deze processen gevolgd is waarin de beklaagden van het begaan van zware misdaden die de veiligheid van de staat in gevaar brengen worden beschuldigd

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2

Ref. No: 18711

Rubricering: geheim

afwijkt van de gang van zaken in andere landen waar zulke processen in gesloten zittingen worden behandeld stp

de openbare zittingen hebben aan een ieder ook aan de diplomatieke vertegenwoordiging van het koninkrijk der nederlanden gelegenheid gegeven deze bij te wonen stp

al deze processen zijn gevoerd volgens de in indonesia geldende wetten die op internationaal niveau staan en die bepaald niet in strijd zijn met de internationale normen stp de indonesische regering spreekt er haar verbazing over uit dat de nederlandse regering het nodig vindt bezwaren tegen de wijze van procesvoering te berde te brengen want de nederlandse regering is bekend met deze wijze van procesvoering stp

de genoemde processen correct verlopen zijn kan door een ieder worden gecontroleerd juist doordat de zittingen openbaar waren stp dit wordt ook verklaard door de woordvoerder van de nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging te djakarta die na afloop van het proces schmidt in eerste aanleg aan de pers heeft verklaard dat subquo de gang van het proces correct was geweest stp subunquo

t e r t i o de nederlandse regering verklaart dat aan jungschlaeger en schmidt als ook aan andere nederlandse verdachten gedurende het vooronderzoek maanden lang niet is toegestaan om consulaire en rechtskundige bijstand te ontvangen hetgeen volgens de nederlandse regering in strijd zou zijn met het internationale recht stp

tegenover deze verklaring wil de indonesische regering naar voren brengen dat volgens het in indonesia geldende strafprocesrecht aan geen enkele verdachte toegestaan is om bezoeken van verdedigers of anderen te ontvangen of op welke wijze dan ook verbinding te hebben met de buitenwereld zolang het voorlopig onderzoek nog niet is afgelopen en de zaak nog niet is overgedragen aan de bevoegde rechter stp dit straf procesrecht is ongetwijfeld bekend bij de nederlandse regering aangezien zij zelve dit heeft ingesteld toen zij nog in indonesia aan de macht was stp het is voorts bekend dat dit systeem niet in strijd is met het internationale recht stp derhalve verbaast het de indonesische regering dat de nederlandse regering bezwaren aanvoert tegen de weg die de indonesische regering heeft ingeslagen bij het vooronderzoek in de zaken van jungschlaeger schmidt en de andere beklaagden en dat zij beweert dat deze behandeling in strijd is met het internationale recht stp

-3-

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet te verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervoerd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord.
2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden op te bergen.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No: 18711

-3-

Rubricering: geheim

voorts is het nodig hierbij uiteen te zetten dat ondanks hogervermeld verbod de indonesische regering na verloop van enige tijd de goedheid heeft gehad om een uitzondering te maken voor hogergenoemde nederlandse beklaagden door hen toe te staan bezoek te ontvangen van hun verdedigers en van vertegenwoordigers van de nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging en om pakketten voedsel lectuur enz te ontvangen stp de indonesische regering is uitermate verwonderd en kan de gedachtengang van de nederlandse regering die de beschuldiging heeft geuit dat tav de nederlandse beklaagden in indonesia subquo deni de justice subunquo hk denial of justice slthk heeft plaatsgevonden niet volgen stp de indonesische regering verwerpt deze beschuldiging ten krachtigste aangezien de behandeling van de beklaagden en de wijze van rechtsvoering ten volle voldoen aan de internationale normen en zoals hiervoren is uiteengezet volstrekt niet in strijd zijn met de subquo rechten van de mens subunquo stp de indonesische regering heeft zelfs diverse uitzonderingen en faciliteiten aan de genoemde nederlandse beklaagden verleend stp

een feit is dat deze goedheid en dit geduld van indonesia door mr bouman de verdediger van de beklaagden werd misbruikt stp mr bouman heeft verschillende autoriteiten en politie ambtenaren benaderd en gepoogd om hen tegen elkaar uit te spelen en de getuigen beïnvloed om hen er toe te krijgen hun getuigenissen en verklaringen afgelegd tijdens het vooronderzoek te wijzigen stp dit optreden van mr bouman kan vanzelfsprekend volgens de wet niet worden goedgekeurd stp

klaarblijkelijk heeft mr bouman dit ook wel gevoeld aangezien hij op zeker ogenblik zijn volksgenoten die hun verdediging en hun lot aan hem hadden toevertrouwd in de steek liet stp

indien mr bouman werkelijk een zuiver geweten had zou er voor hem geen reden bestaan hebben om op zes mei negentienhonderd vijfenvijftig onder de schuilnaam j bosman indonesia te verlaten stp

indien de door mr bouman voor zijn verlaten van indonesia opgegeven redenen werkelijk juist zouden zijn zoals hij die in zijn brief opgenomen in het witboek van de nederlandse regering subquo administration of justice in indonesia subunquo naar voren heeft gebracht namelijk dat hij zich bedreigd voelde is de houding van mr bouman niet anders dan belachelijk te noemen stp

door zijn handelwijze heeft hij niet alleen de beklaagden die hij moest verdedigen in de steek gelaten maar ook zijn eigen vrouw die hij heeft subquo laten

-4-

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afz. Verbindingen worden vervaerdigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord.
2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgegehouden.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No: 18711

-4-

Rubricering: geheim

bedreigen subunquo aangezien het mevr mieke bouman was die de aanvankelijk aan haar man opgedragen taak verder moest afmaken stp

inderdaad mr bouman heeft onverantwoordelijk gehandeld stp alleen zij die een oneerlijke kijk op de zaak hebben zullen een dergelijke handelwijze kunnen goedkeuren stp

q u a r t o t a v de massa demonstraties en de pers campagnes voor en gedurende genoemde processen wenst de indonesische regering nog het ondervolgende naar voren te brengen dbpnt

de vrijheid van vergadering demonstratie en menings uiting mondeling dan wel schriftelijk zijn de grondrechten van de burgers van een democratisch land welke rechten door de republiek indonesie worden hooggehouden stp

het koninkrijk der nederlanden zelf dat ook de democratische beginselen hooghoudt verbiedt ook niet de uitingen van zijn staatsburgers zowel in nederland zelf als daarbuiten zoals bijvoorbeeld het subquo save jungschlaeger fund subunquo onder leiding van gerbrandy stp

is het niet verbazingwekkend dat de nederlandse regering van de indonesische regering verlangt om tegen haar staatsburgers die van hun democratische rechten gebruik maken op te treden stp

desondanks wenst de indonesische regering er nogmaals de aandacht op te vestigen dat de indonesische rechtsorganen en instanties onafhankelijk staan niet onderworpen zijn aan de wil van de regering en hun beslissingen volgens eer en geweten nemen vrij van beïnvloeding of druk van welke zijde ook stp de indonesische regering zelf heeft nimmer verklaringen afgelegd of maatregelen getroffen waardoor de rechter beïnvloed zou kunnen worden stp

q u a r t o daarentegen wenst dit ministerie op enkele tegenstrijdigheden in de recente nota van de nederlandse vertegenwoordiging met betrekking tot het subquo beïnvloeden van de rechter subunquo te wijzen stp

het is niet de indonesische regering die gepoogd heeft om de rechters en de publieke opinie te beïnvloeden welke indruk nederland herhaaldelijk geprobeerd heeft te vestigen maar naar de mening van de indonesische regering is het integendeel de nederlandse regering die gepoogd heeft om de rechters en de publieke opinie te beïnvloeden door de publikatie en de verspreiding op grote schaal van haar witboek subquo administration of justice in indonesia subunquo in juni negentienhonderd vijfenvijftig cma haar nota s cma verklaringen aan de pers en de toekenning van de decoratie subquo het ridderkruis van de orde van de nederlandse leeuw subunquo

-5-

5

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeleverd.
1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden geantwoord.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-5-

Ref. No: 18711

Rubricering: geheim

aan mevr bouman hk bij koninklijk besluit van zevenen
twintig september negentienhonderd zesenvijftig derhalve
voordat de rechter zijn vonnis in de zaak schmidt
op vijftien oktober negentienhonderd zesenvijftig
had geveld stp slthk

Ook de laatste stap van de nederlandse regering
namelijk het voorbrengen van deze zaak bij de verenigde
naties bij haar nota aan de secretaris generaal van
de vn van vier december negentienhonderd zesenvijftig
kan niet anders worden uitgelegd dan als een poging
van de nederlandse regering om dit proces te beïnvloeden
welk proces nog subquo in revisie subunquo is derhalve
nog niet afgelopen en alleen op nijd van de nederlandse
regering is gebaseerd die geen vertrouwen stelt in
het revisie proces in de zaak schmidt die thans nog
in behandeling is stp

s e k s t o de indonesische regering is hoogst verbaasd
over de verklaring van de nederlandse regering
die de nigo als een subquo fictieve organisatie
subunquo beschouwt stp volgens de indonesische regering
is het bestaan van de nigo in de processen die gehouden
zijn reeds voldoende bewezen stp

in verband met de verklaring van de nederlandse
regering dat zij over bewijzen beschikt waaruit blijkt
dat de nigo slechts een fictieve organisatie is vraagt
de indonesische regering zich hoogst verbaasd af waarom
deze bewijzen op de zittingen door de verdedigers van
de beklaagden niet werden naar voren gebracht en
overgelegd stp

voorts heeft de nedert regering in haar publikatie
subquo administration of justice in indonesia subunquo
op bldz zes zelf erkend dat nederlandse staatsburgers
hebben deelgenomen aan subversieve acties in indonesia
stp

s e p t i m o bij het lezen van al hetgeen in genoemde
nota van de nederlandse regering gereleveerd
is in het bijzonder terzake van enige zinnen
en uitlatingen mbt vonnissen van de indonesische
rechters vooral de verklaring van de nedert regering
inzake een vonnis dat nog geveld moet worden in een
zaak in revisie kan de indonesische regering zich
niet aan de sterke indruk onttrekken dat de geest
en het karakter van deze nota tot oogmerk heeft om
de reputatie van de indonesische rechtspraak en rechter
te beledigen en te kleineren stp de indonesische regering
is van gevoelen dat de aard van deze nota wijst op
een onbehoorlijke en afkeurenswaardige houding stp
de indonesische regering protesteert hierbij ten
krachtigste tegen de verklaringen in genoemde nota
stp

o c t a v o deze processen betreffen verdachten van
nederlandse nationaliteit die ervan beschuldigd

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden geantwoord.
2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgebe-
houden.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

- 6 -

Ref. No:

Rubricering: geheim

worden het recht en de wetten van de indonesische staat te hebben overtreden in welke staat zij als gasten wellevend zijn behandeld door de gastheer stp de beschuldigingen tegen de beklaagden werden nauwkeurig en rechtvaardig door de daartoe bevoegde rechter onderzocht en op grond van de voorwaarden zoals vast gesteld in de betreffende wetten heeft genoemde rechter zijn vonnis geveld en bepaald dat de beschuldigingen juist zijn en dat beklaagden derhalve veroordeeld dienen te worden stp

dit is in feite gebeurd terzake van de zaak schmidt stp

gelet op het feit dat dit vonnis louter de rechtspleging aangaat waarmede de regering zich niet kan bemoeien ziet de indonesische regering dan ook niet het bestaan van een subquo legal dispute subunquo tussen indonesie en nederland en ook ziet zij geen subquo breach of international obligation subunquo

de indonesische regering ziet geen enkele reden om deze kwestie voor het internationaal gerechtshof te brengen stp uit dien hoofde kan de indonesische regering niet instemmen met en verwerpt zij het verzoek van de nederlandse regering om de jurisdictie van het internationaal gerechtshof in deze kwestie te erkennen stp

het ministerie van buitenlandse zaken maakt van deze gelegenheid gebruik de diplomatieke vertegenwoordiging van het koninkrijk der nederlanden de hernieuwde verzekering van zijn gevoelens van de meeste hoogachting aan te bieden stp unquote

tamzil had geen mondeling commentaar stp zoals gebruikelijk was geen nederlandse vertaling bijgevoegd stp

middelburg dertienhonderd zesentwintig

